

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előzetesek
és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 „
Negyedévre ——— 6 „
Egy hóra ——— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Aronkivül az összes hirdetési
irodáknál.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1902.

XXXI. évfolyam. 10. szám.

Kedd, január 14

Igazságügyi palota Nagybecskereken.

Nagybecskerek, 1902. január 14.

Azok a tanácskozások, a melyek a nagybecskereki új törvényszéki palota építése ügyében folytak, már befejezést nyertek s Fábiny Ferenc kir. ítélőtáblai elnök ma reggel elutazott Nagybecskerekről. Mint már tegnap megírtuk, a tanácskozások főképpen az új palota helyének kiemelése körül folytak s mint értesültünk, erre a célra legalkalmasabbnak a Steigerwald-féle aradáci-utcai telektömböt, mely jelenleg faraktáruul szolgál, találták.

A választás a kombinációba került telkek közül úgy célszerűségi, mint városépítési szempontból a legszerencsésebb s ha a városnak ez némi áldozatába is fog kerülni, mindenesetre a jogkereső közönség kényelmére történt. A miniszter tudvalevőleg már régebben elvi jelentőségű határozatot hozott, a mely szerint nagyobb és elodázható építkezéseket csak ott teljesített, ahol az építkezéshez szükséges telket a város felajánlja. Kivételre ez alól a határozat alól Nagybecskerek városa sem számíthat, bár a miniszter ez alkalommal, tekintettel a város gazdasági helyzetére, a telekvételhez is nagyobb hozzájárulást helyezett kilátásba, úgy, hogy a város csak nagyon kis terhet vállal majd magára. Hogy ez egy negyedfélszáz ezer forintos építkezésnél, a melynél évekig munkát talál a város ipara, Nagybecskereknek mennyire érdekében fekszik, azt bővebben fejtegetni felesleges.

Az új palota e szerint a kombináció szerint az aradáci-utca nézve főhomlokzatával, míg a hozzácsatolandó fogházépület a rakpartra szolgálja. Bár minden tényező teljesen egyetért az elvekre és szempontokra nézve, a palota építése még jó ideig el fog húzódní. Mindenek előtt a városnak kell majd döntenie a telek megvásárlására nézve. A polgármester már a legközelebbi közgyűlés elé jelentést terjeszt, a melyben ismerteti az építkezést s kéri fogja a város hozzájárulását. Nem lehet kétsége senkinek sem a felől, hogy a város polgárai közül bárki ne a legnagyobb örömmel karolná fel a dolgot, a mely nemcsak egy minden tekintetben modern nagyszabású épülethez juttatja középtelepekben amugy is olyan szegény városunkat, de évekig munkát és megélhetést biztosít száz és száz embernek.

Fábiny ítélőtáblai elnök már a napokban megteszi jelentését az igazságügyminiszternek. A jelentéshez szükséges helyrajzi és egyéb adatokat ma állította össze a polgármester. A miniszter döntése azonban csak a város határozata után várható. Ha a város felkarolja a tervet, ami kétségtelen, akkor hamarosan meg is kezdik az előmunkálatokat. Hogy ez nehézségekbe egyáltalában nem fog ütközni, minden tényező hozzájárulása biztosította. Rónay Jenő főispán, aki tegnap Fábiny táblai elnökkel és Grandjean József dr. polgármesterrel hosszasan tárgyalt a dologról, a leglelkesebben felkarolta a tervet s annak mielőbbi keresztülvitelét magáévá tette.

A megvalósulás tehát most már csak a várostól függ, annak a csekély anyagi áldozatnak megadásával, amely egy ilyen nagyszabású terv érvényesítésénél számba sem vehető.

A közigazgatási bizottságból.

Nagybecskerek, január 14.

Torontályvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését, melyen Rónay Jenő főispán elnöklése alatt részt vettek: Dr. Dellimanics Lajos alispán, dr. Vinczehidy Ernő főjegyző, Poroszkay Béla m. főügyész, dr. Mihálovits Ödön ár. elnök, Tóth István pénzügyigazgató, dr. Wiedorn Adolf kir. ügyész, Faur Kornél kir. mérnök, dr. Szabó Mihály tanfelügyelő, Hegedüs János kir. áll. anyakönyvi felügyelő, Babics József, Csávossy Gyula, Jankó Agoston, dr. Mangold Samu, Rónay Ernő, bizottsági tagok. Rigó István, Strosz Béla m. tb. főjegyzők, mint előadók, Hertelendy Ferenc jegyző.

A jelentések és folyó ügyek előtt a különféle albizottságokat alakították meg a következők:

Fegyelmi választmány.

Rendes tagok: Steinitzer Géza, dr. Mangold Samu, Tóth István, Faur Kornél. Póttagok: Jankó Agost, Rónay Ernő.

Gyámügyi küldöttség.

Választott rendes tagok: Várnai Imre, Csávossy Gyula, póttag Jankó Agost.

Kinevezett: dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza, póttag Karátsonyi Andor.

Erdészeti albizottság.

Karátsonyi Andor, Csávossy Gyula, Rónay Ernő választott tagok, hivatalból tagja: a szegedi kir. erdőfelügyelő.

Másodfoku erdei kihágási bizottság.

Rendes tagok: dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza. Póttagok: Babics József, Várnai Imre, dr. Vinczehidy Ernő, Rónay Ernő.

Hivatalból tagja: a nagybecskereki kir. ügyész.

A megyei utadó egyénekenkénti kivetése ellen beadott felebbezések elbírálására hivatott küldöttség.

Rendes tagok: Dr. Mangold Samu, Babits József, dr. Vinczehidy Ernő, Steinitzer Géza. Hivatalból tagjai: Poroszkay Béla, Tóth István.

A házközösségi ügyek II. foku elbírálására illetékes küldöttség.

Dr. Kiss János, Jankó Agost, dr. Mangold Samu, dr. Demkó Endre.

Közegészségügyi bizottság.

Napholz Agost, Kellner József, Faur Kornél.

Börtönvizsgáló bizottság.

Elnök az alispán, dr. Vinczehidy Izó, Valovics Gyula, Babics József, Csávossy Gyula, Rónay Ernő, báró Nikolics Fedor, Jankó Agost, Poroszkay Béla, dr. Dellimanics Lajos, Botka Béla, Karátsonyi Andor.

Az árvaszék és megyei ügyészség megvizsgálására kiküldött bizottság.

Br. Nikolich Fedor elnök, dr. Mangold Samu Steinitzer Géza.

Az évi jelentés felülvizsgálására kiküldetnek.

Az alispán elnöklése alatt a kir. tanfelügyelő, államépítészeti hivatal főnöke, kir. ügyész.

A szabadságvesztésre ítélt feltételes szabadságra bocsájtása felett intézkedő bizottság.

Dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza, Vinczehidy Izó és Jankó Agost.

Ipartanács.

Mayer Rezső, Napholtz Agost rendes tagok, Kühn János, Benkócsy Illés.

A munkaadók és mezei munkások közötti jogviszonyok és ezek kihágásában másodfokulag bíraskodó albizottság.

Br. Nikolics Fedor, Babits József, Karátsonyi Andor, Várnai Imre rendes tagok. Jankó Agost, Csávossy Gyula, dr. Mangold Samu, Steinitzer Géza póttagok.

A pénzügyigazgató jelenti, hogy a lefolyt december hóban a vármegye területén egyenes adók címén 382.038 kor. 21 fillér folyt be. Az előző év megfelelő időszakában 383.741 kor. 33 fillér; tehát az idén 1703 kor. 12 fillérrel kevesebb. A f. év január 1-től december 31-ig, tehát az egész 1901. év folyamán összesen 8.088.049 kor. 46 fillér folyt be, ami összehasonlítva az előző év befizetési eredményével, 68.976 kor. 42 fillér csökkenést mutatkozik. Egyenes adók címén december 31-én a fennálló hátralék 3.161.843 kor. 65 fillért tett ki, ami megfelel a kivetés 28%-ának. Hadmentességi díjban 142.202 kor. 48 fillér befizetés mellett 299.813 kor. 84 fillért tesz ki a hátralék, ami az össztartozás 67%-ának felel meg. A kedvezőtlen befizetési eredmények okai részint a mostoha gazdasági viszonyokban, részint pedig a községi behajtó közegek lanyha eljárásában rejlenek.

A főorvos jelentése szerint a vármegye közegészségügyi viszonyai, melyek az egész év folyamán kielégítőek voltak, december hónappal is kedvezően zárultak. A ragályos betegségek közül a difteritisz és kanyaró a novemberihez hasonlítva csekély emelkedést mutat. Az előbbi 15-ről 23-ra, a kanyaró pedig 6-ról 26-ra emelkedett; ellenben a tifusz 29-ről 17-re és a vörheny betegek száma 34-ről 24-re apadt. Egyéb betegségek alig fordultak elő és e szerint a népesedési viszonyok a lehető legjobbaknak mondhatók, mely körülményt legnagyobb részben az enyhe időjárásnak kell tulajdonítani. Egészségügyi mozzanatként felemlíti a jelentés, hogy a románpetrei és tiszaszentmiklósi fiók gyógyszertárak önállósítottak.

A kir. főmérnök jelenti, hogy az elmúlt december hóban az előrehaladott téli időszakra való tekintettel az állami és törvényhatósági közutakon az összes építkezési munkálatok szüneteltek s csak a rendes fentartási munkálatok foganatosítottak. Az utadó tartozásokat természetben leróni kötelesek munkaerőjének értékesítésére az időjárás kedvező volt s e munkaerő oly mértékben lett fölhasználva, a melyben azt a kirendelést eszközöző hatóságok és tényezők többé-kevésbé erélyes eljárása lehetővé tette. Ama régebbi intézkedés által, hogy a természetbeli munkaerő ténykedése ne az alig ellenőrizhető leszolgált napszámok szerint, hanem a mennyiségileg megfelelően kiosztott munkálatok számbavétele alapján állapították meg és nyugtáztassék, megtermette ugyan gyümölcsét és sok munkaalkalósnak és visszaélések elejét vette, de az állapotok ez irányban, főleg egyes hatóságok részéről, a munkaerőnek kirendelése körül tapasztalt erélytelen eljárása folytán, még korántsem mondhatók kielégítőeknek. A téli időszak folytán természetesen a magas építkezési munkálatok is szünetelnek és azok, valamint a szintén szünetelő utépítkezési munkálatok helyébe a már végrehajtott munkálatok és szállítások végleges lebonyolításának s a jövő évi összes építkezések és munkaprogramok előkészítésének munkája lépett. A lefolyt évben egy bérelt gözhenger tavasztól késő őszig állandóan s a két megyei löhenger kisebb megszakításokkal szintén csaknem állandóan munkában volt. E munkálatok eredményeként a törvényhatósági uthalózat a legkülönbözőbb viszonylatokban ismét össze-

sen 28-8 kilométer teljesen kiépített és hengerelt utszakasszal szaporodott.

A kir. tanfelügyelő a december hó folyamán a tantestület körében beállott személyi változásokról referál. Jelenti továbbá, hogy a német párdányi, felsőmuzsliai, zichfalvai és majdani állami iskolával kapcsolatos gazdasági ismétlő iskolák részére államegély engedélyeztetett. Az óbébai és nagyszentmiklósi g. kath. hitfelekezeti iskolák részére taneszközök engedélyeztetettek. Végül iskolalátogatásairól számol be a tanfelügyelő.

A pancsovai tanfelügyelői kirendeltég vezetője szintén személyi változásokról tesz jelentést. Jelenti a kirendeltség vezetője, hogy Dobricán állandó gyermek menedékház szerveztetett, mely a közel jövőben meg fog nyitni.

A kir. ügyész betérjeszti a fogházakban letartóztatott egyénekre szóló kimutatását. E szerint a nagyikindai fogházban volt 71, a billédiben 2, a nagyszentmiklósiiban 29, a törökkanizsaiiban 10, a törökbecseiben 13, a zombolyaiban 9, a perlasziban 31, az antalfalvaiban 34, az alibunáriban 21 fogoly.

Több folyó ügy elintézése után az ülés véget ért.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) mindennap reggel 6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől délután 5 óráig; ugyanazon napokon este 7/8-tól 1/8-ig urak részére is. A kádfürdő egész nap este 7/8 óráig nyitva marad.

Január 19. Szabad lyceum d. u. 6 órakor.
 „ 19. Megyei állandó választmány ülése.
 „ 19. Az ipartestület közgyűlése d. u. 3 órakor
 „ 19. A temetkezési egylet közgyűlése d. e. 10 órakor
 „ 20. Torontálvármegye közgyűlése.

— Személyi htr. Dellimanics Lajos dr. alispán hivatalos ügyekben Budapestre utazott.

— Szerbek ujve. Görög keleti vallású szerb polgártársainknak ma volt az új esztendő első napja, ami a Julián naptár szerint ebben az évszázadban 14 nappal később esik a katolikusok új év napjától. Ebből az alkalomból mindkét szerb templomban fényes istentiszteletek voltak. Szerb polgártársainknak ezuton is boldog újvet kívánunk.

— Közegészségügyi bizottság. Az újonnan megválasztott közegészségügyi bizottság ma tartotta alakuló ülését, melyen Vinczevidy Ernő dr. megyei főjegyző elnökelt. Miután elnök az alakulást kimondta, a bizottság elnökének egyhangulag megválasztották Balázsi József főgimnáziumi igazgatót. Az ezután megtartott rendes ülésnek egyetlen tárgyát K. Csonka József kérvénye képezte, ki Valkányon óhajtt gyógyszertert felállítani. A főszolgabíró a felállítás mellett nyilatkozik. A községnek 5 ezer lakosnál több a lélekszáma, Valkány körül pedig több puszta van s ezekért a község maga is kívánatosnak tartja a gyógyszertert felállítását. A bizottság egyhangulag javasolja a felállítást. Az ülésen résztvettek: Dr. Plechl Szilárd, dr. Fialowski Béla, Menczer Lipót, dr. Klein Mór, dr. Brájer Lajos, dr. Putz Jakab, Napholtz Agost, Szathmáry Kálmán.

— Megyei tisztviselők nyugdíjazása. Az állandó választmány tegnapi ülésén foglalkozott a nyugdíjválasztmány határozataival, mely a legutóbbi tisztújítás kifolyásaképpen több megyei tisztviselő nyugdíjazásával foglalkozik. A nyugdíjválasztmány a következőket határozta: Jablonszky Miklós volt pancsovai főszolgabírónak 24 évi szolgálata után évi 1795 korona, Kajtár Jenő volt alibunári főbírónak 14 évi szolgálat után 1267 korona, Szávits Gerő volt antaltalvi főbírónak évi 1478 koronában állapítja meg nyugdíj igényeinek kimondása mellett az 1902. január 1-től járó nyugdíjat. Hasonlóképpen Grób Bélának 27 évi szolgálat után 1953, Balogh Károlynak 21 évi szolgálat után 1636 és Tarnay Ferencnek 28 évi szolgálat után 1672 korona nyugdíjat állapított meg a nyugdíjválasztmány. Az állandó választmány ugyanilyen értelemben tesz javaslatot a közgyűlésnek.

— A dologi végrehajtások. A m. kir. belügyminiszter felhívta a vármegye közönségét, hogy a megyei ügyészségnek a kincstári dologi végrehajtások alkalmával követett azon eljárásából, hogy nevezett ügyészség tagjai megállapított díjak befizetésétől teszik függővé az árverések sorsát, előálló visszás és a köztisztviselői állás tekintélyével össze nem férő állapotot szanalja.

E kérdés, mely már ismételtlen foglalkoztatta a megyei közigazgatási bizottságot, a megyei szervezési szabályrendelet keretében lenne megoldandó.

Sokféle érdeket érintő jellege az ügy szak szerű és alapos megvitatását tevéen szükségessé, a tegnapi állandó választmányi ülés azt javasolta a 20-án tartandó közgyűlésnek, hogy az ügy a következő bizottságnak adassék ki. Dr. Dellimanics Lajos alispán elhöklete alatt: dr. Mangold Samu, dr. Gyorgyevits Milos, dr. Várady Imre, Tóth István, Zsiross Mihály, Mihálovits Ödön, Poroszkay Béla.

— Lonovics érsek titkára — meghalt. Kalocsáról jelentik, dr. Hopf János c. püspök, nagyprépost, csanádegyházmegyei volt lelkész, gyémántmisés áldozár, 85 éves korában elhunyt. A megboldogult 1817-ben Szegeden született és 1840-ben szenteltetett pappá; segédlelkész volt Pécsán és Uj-Aradon, majd Lonovics József csanádi püspök szertartója és titkára lett. A szabadságharc ideje alatt Komló s néven szerepel és irodalmi munkássága e néven szerepel és irodalmi munkássága e néven ismeretes. A nagy idők tanuja Lonovics püspökkel a mölki zárdába internáltatott. Mikor Lonovics kalocsai érsek lett, dr. Hopf is hűségesen követte püspökét A kalocsai káptalannak csakhamar tagja és több kiténtetés után 1895-ben c. püspök és nagyprépost lett. Gyémántmiséjét 1900. június 25-én tartotta Kalocsán nagy ünnepések közt. A temetésen Wittenberger Antal kanonok képviseli a csanádi káptalant és tolmácsolja annak részvétét is.

— A m. bizottsági tagok inkompatibilitása. Dr. Schlesinger Mór, nagybecskereki ügyvéd Torontálvármegye törvényhatósági bizottságához érdekes indítványt terjesztett be. Az indítványozza ugyanis, hogy az 1886. XXI. t. c. novelláris uton olyképen egészítsessék ki hogy annak 23. §-ához 1. pont alatt pótlólag felvéssék:

Aki a törvényhatóság területén főispáni, alispáni, főjegyzői, aljegyzői, tiszti fő vagy al-ügyészi, árvaszéki elnöki vagy ülnöki, főorvosi, főszolgabírói vagy szolgabírói, pénztárnoki, számvevői, levéltárnoki, rendezett tanácsú város polgármesteri vagy rendőrkapitányi, továbbá jegyzői, segédjegyzői vagy községi bírói állást foglalnak el.

Akik az 1. pontban felsorolt valamely állást betöltenek, kötelesek jelen törvény életbeléptetésétől számított 30 napon belül az igazoló választmánynak bejelenteni, vajjon a törvényhatósági bizottsági tagságukkal össze nem férhető, állásukról lemondanak, mivel ennek elmulasztása esetén tvh. bizottsági tagságukról lemondottaknak fognak tekintetni.

Az 1886: XXI. t.cikk 51. §. hatályon kívül helyeztetik.

Egben indítványozza, hogy ezen az országgyűlés képviselőházához intézendő felirat az összes törvényhatóságokhoz azon barátságos kérelemmel megküldessék, hogy azok azt hasonló kérelemmel támogassák.

Az állandó választmány tegnapi ülésében foglalkozott dr. Schlesinger indítványával, azt javasolván a közgyűlésnek, hogy az indítvány felett napirendre térjen.

— Ifjusági egyesület Felső Muzslján. Dicséretes mozgalom indult meg a tél elején Felső-Muzslján az iránt, hogy a felnöttek rendszeres oktatásban részesüljenek. E végből téli esti tanfolyamot nyitott Szegefü Lajos állami tanító. Az élénk érdeklődés és kitartás az ifjak részéről arra bírta nevezett tanitót, hogy egy ifjusági egyesület megalakítása eszméjét megpenditse és erre a tanfolyam hallgatóit megnyerje. Fáradozása sikerrel járt, a mennyiben Sók a Ignác plébános részéről is meleg támogatásban részesült. A törvényes formáknak hogy eleget tegyenek, és hogy a felnöttek rendszeres oktatása állandóvá tétessék, Sók a Ignác plébános és Szegefü Lajos áll. tanító vasárnapon délután megalakították számos tagul jelentkező ifju és a telep elöl-

jársága jelenlétében az iskola helyiségében a „Felső-Muzsliai Ifjusági Egyesület“-et. Alap szabályai jóváhagyás végett a napokban terjesztetnek fel.

— A vöröskereszt Torontálban. A magyar vöröskereszt igazán dicséretes méltányolásra talál Torontálvármegyében. A sebesült és beteg harcosok ellátására vonatkozó ajánlatok száma örvendetes módon növekedik. Több ajánlattevő régi ajánlatát nemcsak megújítja, hanem nagyobb áldozatra is vállal kötelezettséget.

Oppova község lakosai azon ajánlatot tették, hogy lakóházaikban mindössze 70 lábba dozó katonát saját költségükön elhelyezni, ellátni és ápoltatni fognak. Az orvosi szolgálatot dr. Kolozs Mihály községi orvos és a tudóstói teendőket Theodorovics Szvetozár gyógyszerész fogja végezni.

Ozora község előjárósága késznek nyilatkozott 30 lábba dozó harcos ingyenes ellátására és ápolására. Az orvosi kezelésről és a lábadozók beszállításáról gondoskodva van. A tudóstói teendőket a község előjárósága látja el.

Román-Ecska község 50 lábba dozó katoná részére a község két magtár helyiségében kisegítő kórházat rendez be. Az átveendő lábadozók teljes ellátása és ápolásáról ingyen gondoskodik. Az orvos leend: dr. Messinger Károly körorvos. A betegek beszállítása községi elfogatokon történik. Tudóstói Molnár János jegyző.

Torontál-Vásárhely község a községi fiúiskola helyiségében 20 lábba dozó katonát fog saját költségén elhelyezni, ellátni és ápoltatni. A kezelőorvosi teendőket dr. Somogyi Sándor és a tudóstói munkákat Hruzsok Nándor takarékpénztári könyvelő vállalta el. A község gondoskodik a betegek beszállításáról.

— Községi előjárók választása. Tegnap ment végbe Zombolyán, Főriss József főszolgabíró tapintatos vezetése mellett a községi előjárók választása. A választások eredménye a következő: községi bíró lett ifj. Kolbusz Mátyás, albiró Theissen János, pénztáros Szervó Mihály, esküdtek: Wagner János, Schamber Mihály, Zappe János, Konrad János, Rothen Mátyás, Strunk János, Kremer Ferenc, Hollerbach János, Matrisóttó Béla. Arvapénztáros lett Schira Antal, ellenőr Badenburger János, közgyám Murbaum Árpád.

— Halálozás. Mint Kiskomlósról írják, napokban hunyt el ott Winter Dániel, a község egyik köztisztjeletben álló polgára, életének 83. évében. Az elhunytat a község lakosságának nagy részvétele mellett helyezték sírba.

— A város szegényei. A szegények kenyérére ujabban a következők adakoztak: egyszer és mindenkorra: Udiczky Daniló Ruma 4, N. N. 1, Hajduska Jenő 6, Kovács Miksa 6, Deutsch Jakab és társai 6, Schlesinger és Polákovits 6, özv. Guttman Jakabné 6, Ujváry Adolf 6, Szekulits Vazul 3, Temmer Br. 6, Radoicsits Tosa 4, Heller Mór 4, Mayer Henrik 6, Eibenschitz Gerő 6, Langer Adolf 6, Stern H. és fia 6, Temmer Salamon 5, Szalay József 1, Szöllösy Kálmán 1, Bielek Mihály 1, dr. Riesz Jakab 1, Mesznik Lipót 2, Machalek János 2 Gyárfás Ödön 2, özv. Vécesy Istvánné 2, Jarmaczky 1, Zsiros Lajosné 2, Hilder József és fiai 6, dr. Nónay Pál 6, dr. Fialowski Beláné 6, dr. Plechl Szilárd 6, Csada Károly 6, Benkovich Mihály 6, Annau István 6, Kadelburger Lipót 6, Tunner Alois 6, dr. Král Tamás 6, Lucsits Miklós 6, Klein Izidor 6, özv. Tolveth Istvánné 6, Ilniczky Mihályné 6, Póti Ferenc 6, Engel Samuel 6, dr. Klein Mór 6, Napholtz Agoston 6 koronát. Havonkénti adományokra vállalkoztak: Kokits Jánosné 6, Fuka Kornelia 6, Heller Janka 6, Horváth Jenő 6 korona. 50 filér hetenkénti adományra: Naszke Ernő, Kertész Márk, dr. Végh Lajos, Oldal Antal, Nagybecskereki takarékpénztár, Bröder Ignác, Finkelstein Adolf, Tosits Tosa, Hertelendy Ferenc, Müller Józsefné, Jaks Katalin, Kovách Péter, dr. Várady Imre, dr. Haidgger Lajosné, Stein Mihály, Sztrájtis György, Szávits Mária, Jokly Irma, Grcsits J., Stojanov Joca, Görbe Samu, Rumpf Jancsó, Vogel Tibor, Müller Henrik, Úveges Imre.

— Születés, halálozás és házasság. Nagy-Szent-Miklóson az elmúlt esztendőben a születések száma 455 volt, elhalt 336 ember, házasságot pedig 101-en kötöttek. Felekezetek szerint e számok a következők: született: róm. kath. 100 férfi, 111 nő; gör. keleti 90 férfi, 84 nő; gör. kath.: 20 férfi és 20 nő; izraelita: 10 férfi, 9 nő; evang. reform.: 4 férfi és 2 nő és ág. hitv. evang.: 1 férfi és 4 nő. Meghalt: róm. kath.: 82 férfi, 63 nő; gör. kel.: 71 férfi, 73 nő; gör. kath.: 17 férfi, 12 nő; evang. reform.: 5 férfi, 2 nő; izraelita: 4 férfi, 4 nő és ág. hitv. evang.: 2 férfi és 1 nő. Házasságot kötöttek: róm. kath.: 39; gör. kel.: 34; izraelita: 4; gör. kath.: 2; evang. reform.: 1 és különféle vallások közt 21.

Tisztújítás a zombolyai kaszinóban. A zombolyai kereskedelmi és iparkaszinó e napokban tartotta tisztújító közgyűlését, mely alkalommal újból egyhangúlag megválasztották a kaszinó érdemes elnökét Bayer Sándort. Azonkívül megválasztották: alelnökké Hirsch Ferenc, titkárrá Weismüller Mihály, háznagygyá Janner Jakab, pénztárossá Rektenvald Ferenc, könyvtárossá: Steiner Ferenc. Választmányi tagok lettek: Anton Mihály, Ferch József, Feistl György, Frank Péter, König Mihály, Jarovszky Antal, Hummel Albert, Herbeck Károly, Retzler Frigyes, Retzler Ferenc, Schnur Pál, Wagner Péter, Schuhmacher János.

Szerencsétlenség a pincében. A tegnap délután az Armbruster-féle pinceraktárban történt robbanás után a rendőrség megállapította, hogy a robbanás közvetlen előidézője az volt, hogy a segéd egy nagyobb edényből akart átöltöztetni lakot egy kisebb edénybe gyertyavilágítás mellett a gyertya lángjától a folyadék meggyulladt. Pedig régebbi idő óta hatósági intézkedés áll fenn, amely szerint robbanó szereket is árusító fűszerkereskedők zárt lámpást tartoznak használni hasonló műveletnél. Ebből az alkalomból figyelmezteti a rendőrség a fűszerkereskedőket, hogy hasonló balesetek elkerülése szempontjából az előírászerű lámpást használják.

Hármas lakodalom. Zombolyáról írják: Ritka szép családi ünnepély ment végbe a napokban Klein Adám idevaló polgár házában, amennyiben három leánya egy és ugyanazon napon esküdt örök hűséget szíve választottjának. A zombolyai róm. kath. templom ez alkalommal szűknek bizonyult arra, hogy befogadja a kíváncsiak nagy seregét, kik szemtanúi akartak lenni az érdekes frigynek.

A szegedi gyertyamosi konviktus állami segélye. A hazafias szellemben vezetett gyertyamosi konviktus — mint a közoktatásügyi budget bizottsági tárgyalásán kitűnt — jövőre már állami támogatásban is részesül. Nagyon helyesen van ez, meg is érdemi ez az intézmény, mert szemünk előtt terjeszti a nemzeti szellemet és hazafiságot. Az első állami segélyt 1902. évre belevették már a költségvetésbe, amiért Pap Géza képviselő a tegnapi tárgyaláson köszönetet mondott a közoktatásügyi miniszternek.

A zombolyai olvasókör e napokban tartotta rendes évi közgyűlését, a melyen néhány egyleti belügy letárgyalása után megejtették a tisztújítást a következő eredménnyel: Elnökké megválasztott: Stein József, alelnökké Kaiser Péter, ügyész lett: id. Várnay Imre dr., könyvtáros Kaim János, titkár Zappe Mátyas, háznagy: Schume Tamás. Választmányi tagok: Theiren Bernát, Öllinger Mihály, Stoffel Péter, Klein Miklós, Zappe Miklós, Schume Ferenc, Knopf Mátyas, Klein János, Mausz Péter, Bohn Antal.

Gépközelők vizsgája. A gépközelők s kazánfűtők vizsgálatára a Temesvárotról szervezett bizottság által 1902. évi január hó 18-án reggeli 8 órakor kezdve a m. kir. államvasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen bélyegzett s felszerelt kérvények a m. kir. ker. iparfelügyelőség (Temesvár, Józsefváros Hunyadi-ut 17. sz.) címezve legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

Az ötforintosok bevonása. A belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte az ötvenforintosok bevonását. Az átváltás és kiadás a múlt évi szeptember elsejével megszűnt és azt az állampénztárak, ha hozzájuk befolyik, többé ki nem adhatják. Fizetési képen elfogadásuk 1903. év február 28-ával megszűnik. Azonban az állampénztárak még 1903. aug. 31-ig elfogadják fizetési képet. Végleges határidő 1907. aug. 30-ika. Azonban ez utolsó négy évben csak az Osztrák-Magyar Bank bécsi és budapesti fióktézetei eszközlik a beváltást.

Köszönetnyilvánítás. A könyvnyomdászok szombati bálján a következő felülírtak törtek: dr. Brájer Lajos 5 kor., Mayer Rezső 5 kor., dr. Kuszing János 3 kor., Hegedüs János 2 kor., 40 fillér, Kovács M. 2 kor., Tomcsányi Elek 2 kor. Gerold Jakab 1 kor. 60 fillér, Vogl István 1 kor. 40 fillér, Putits István 1 kor., összesen 21 korona, melyért köszönetet mond a rendezőség.

A Vénusz megjelenése. Ritka természeti tűneményben lett volna tegnap részünk, ha a szürke fellegek nem borították volna el az égboltozatot. A Vénusz bolygó elérte a földhöz való legnagyobb közelségét és nappal is szabad szemmel lett volna látható. Az igaz, hogy a Vénusz még így is 60 millió kilométernyire van a földtől, de intenzív, erős fény sugarai tisztán lejutnak hozzánk. Négy havi teljes láthatatlanság után hajnalban tűnt fel újból először és délután három órakor jutott a legnagyobb közelségbe, ezután egyre távolodik, míg nem február közepén

ismét végkép eltűnik a látóhatárról. A Vénusz legutóbb 1900. június 4-én volt szabad szemmel látható és akkor 64 millió kilométer távolságban volt a földtől.

FARSANG.

Farsangi naptár.

Január 18. Kürschner hangverseny a koronában.
" 25. Izc. négyzet bálja.
Február 1. Polgári bál.
" 11. Alarcosbál a színházban.

Az izr. négyzet bálja. A „Nagybecskereki izraelita négyzet” sajtópénztára javára január 25-én tartja a kaszinó termeiben farsangi estjét. A rendezőség most küldi szét a meghívókat a fényesnek ígérkező mulatságra. A mulatság 9 órakor kezdődik. Beléptidij személyjegy 3 kor., családjegy 6 korona. Tekintettel a jótékony célra, felülírtakat köszönettel fogadják.

TÁVIRATOK.

Széll Kálmán betegsége

Budapest, jan. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Széll Kálmán miniszterelnök, bár jobb karját mozdítani nem bírja, jól érzi magát; láza nincs és folyton referálhatja magának a folyó ügyeket. Hogylétéről a király is tudakozódott, valamint Körber, Krieghammer miniszterek. Felesége telefonon tudakozódott, akit megnyugtattak. Fejérvány b. miniszter ma este érkezik Bécsbe meglátogatására. Széll Kálmán csak szombaton érkezik Budapestre és így a 16-iki képviselőházi ülésen nem vehet részt.

A képviselőház munkaprogramja.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tudósítónk jelenti: A csütörtökön, január 16-án, újból megnyíló képviselőházi tanácskozás első napi programját a szünet előtti utolsó ülésén megállapították már. Ezen az első ülésén a megyei pénztárakról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásával fognak foglalkozni. A jelentések egész sora előzi meg a csütörtöki munkarendet. Apponyi Albert a szünet közben érkezett feliratok és kérvények bemutatásán kívül elő fogja terjeszteni az elnökség bejelentéseit. Jelentést tesz az elnök Molnár Antal elhunytáról is.

Katholikus autonómia.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A katolikus autonómiai kongresszus mai ülésében nagyon várták Schlauch biboros és Ugron főszólamásait, azonban elmaradtak. Helyettük Rakovszky István beszélt, nagyon fulmináns beszédben támadva a kormányt.

Petőfi koponyája.

Budapest, jan. 14. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Budapesti Hírlap” mai száma érdekes cikkel közöl Petőfi koponyájáról. Kéry Gyula Balázsfalvára utazott és ott a bizottság, valamint Fischer Károly jelenlétében bementek a román főgimnáziumba és megtekintették a szertárban levő három koponyát. Hosszu József kanonok ez alkalommal a következő kijelentést tette: Midőn a lapokban a koponyáról szóló közleményeket olvastam, azonnal tisztában voltam, hogy a nálunk levő koponyáról van szó. Magának a koponyának a története a következő. „Még 1874-ben, midőn mint igazgató Balázsfalvára kerültem, az intézet összes tanszerei a természetrajzi muzeumban voltak elhelyezve. Mikor Reichenberger doktor a koponyát az intézetnek ajánlódokozta, az is ide került. A koponyáról már akkor el volt terjedve a hír, hogy az egy 48-as honvédtiszté. Külön-külön megmutattam a koponyákat három akkori tanárnak s mindegyik azt nevezte és mutatta meg a honvédtiszt koponyája gyanánt, amelyiknek a bal szemfoga nagyobb, mint a többié.” Moldován

M. János nagyprépost emlékszik, hogy azelőtt gyakran látta Reichenberger orvos asztalán a koponyát, midőn ennek lakásán megfordult. Neki azóta is meggyőződése, hogy a koponya csakugyan Petőfié. Kérynek arra a kérdésére, vajjon odaadják e a koponyát a Petőfi társaságnak, azt válaszolta a kanonok, hogy mivel Petőfi, mint a szabadságharc dalnok, előttük is becsben áll s koponyáját ereklyeként őrzik, tehát nem engedik át. Kéry sürgönyözött Szana Tamásnak, hogy tegye meg a lépéseket a koponya kiadatására iránt.

Budapesti gabonatözsde.

Budapest, 1902. január 14.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

Buza	kilo	50 kilogr. ára		60 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig	kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki uj	76	9.05	9.20	80	9.45
Pestvidéki uj	76	8.95	9.10	80	9.35
Bánsági uj	76	8.90	9.0	80	0.00
Bácskai uj	76	9.10	9.30	80	0.00

Rozs	uj	elsőrendű	kilo	
			70-72	7.35
„	„	„	7.15	7.20
„	„	„	6.80	6.80
„	„	„	6.75	6.75
„	„	„	6.60	6.60
„	„	„	6.40	6.40
„	„	„	6.25	6.25
„	„	„	6.00	6.00
„	„	„	5.80	5.80

Határidő üzlet.

Budapest, jan. 14. (A nagybecskereki Lloyd-társulat táv.) Bécsi hírekre az árak ma ismét csökkentek 2-3 fillérel ugyan, de majdnem minden jegyzésnél. Határidőben délelőtt következtek voltak a záratok:
Buza 1902. áprilisra 9.16—9.17
„ 1902. októberre 8.37—8.38
Rozs 1902. áprilisra 7.51—7.52
Tengeri 1902. májusra 5.44—5.45
Zab 1902. áprilisra 7.47—7.49

KÖZGAZDASÁG.

Takarékpénztári közgyűlések.

- Január 18. „A nagybecskereki takarékpénztár” közgyűlése.
- „ 18. „A törökbecsei takarékpénztár” közgyűlése.
- „ 23. „A második német eleméri takarékpénztár” közgyűlése.
- „ 25. „A nagybecskereki takarékpénztár” közgyűlése.
- „ 26. „Az antalfalvi járási takarékpénztár-részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 26. „A törökbecsei araci segély- és hitelszövetkezet” közgyűlése.
- „ 26. „A törökbecsei neptakarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 26. „A torontál-ozorai (uzdini) első takarékpénztár részvénytársaság” közgyűlése.
- Február 2. „A nagykomlói néphank mint részvénytársaság” közgyűlése.
- „ 9. „A módosi takarékpénztár” közgyűlése.

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskerekre, illetve Nagy-Becskerekéről.

Érvényes 1901. október hó 1-től.

Érkezik:

- A nagybecskereki pályaudvarra:
- Zombolyáról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
- Panosováról: délelőtt 7 óra 55 p.; délután 5 óra 55 p.
- Temesvárról: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
- Verseczről: délelőtt 9 óra 25 p.; este 7 óra 23 p.
- Alibunárról: este 7 óra 23 p.
- Zombolyáról: (keskenyvágányu vonalon) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.
- Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 55 p.; délután 4 óra 35 p.; éjjel 10 óra 33 p.

Indul:

- A nagybecskereki pályaudvarról:
- Zombolyára: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Panosovára: reggel 8 óra 30 p.; délután 6 óra 30 p.
- Temesvárra: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 30 p.
- Verseczre: reggel 8 óra 25 p.; délután 4 óra 50 p.
- Alibunárra: reggel 8 óra 25 p.
- Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
- Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 13 p.; este 6 óra 10 p.
- Karlova—Nagy-Kikindára: reggel 8 óra 58 p.

Pályázati hirdetés.

A 180 korona évi fizetéssel, nappali látogatásért 40 fillér, éjjeli látogatásért 80 fillérrel javadalmazott szárcsai és román szárcsai körszülésznői állás választás utján betöltendő lévén, felhívottnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt kérvényüket f. évi február hó 13-ig a módosi szolgabírói hivatalnál benyujtsák.

Módos, 1902. évi január hó 8-án.

Steinbach Antal,
főszolgabíró.

682737. IV. 1901.

M. kir. államvasutak.

Hirdetés.

A kézbesíthetetlen küldemények és fölös tárgyak a vasuti üzletszab. 70. §-a értelmében nyilvános árverés utján délelőtt 9 órakor az alább felsorolt állomásokon a következő napokon kerülnek eladásra, melyhez a t. közönség ezennel meghívatik.

Eszék	állomáson	jan.	hó	16. án.
Arad	"	"	"	16. án.
Budapest-Dunapart	"	"	"	20. án.
Szatmár-Németi	"	"	"	20. án.
Pápa	"	"	"	20. án.
Zágráb	"	"	"	21. én.
Kecskemét	"	"	"	21. én.
Miskolc g. p. n.	"	"	"	21. én.
Szeged	"	"	"	22. én.
Nagyvárad	"	"	"	22. én.
Szabadka	"	"	"	22. én.
Budapest ny. p. u.	"	"	"	23. án.
Temesvár Józsefv. p. u.	"	"	"	23. án.
Ujvidék	"	"	"	23. án.
Pécs	"	"	"	27. én.
Pozsony	"	"	"	27. én.
Kassa	"	"	"	27. én.
Debrecen	"	"	"	28. án.
Kolozsvár	"	"	"	28. án.
Békés-Csaba	"	"	"	28. án.
Győr	"	"	"	29. én.

Budapest, 1902. január havában.

Az igazgatóság.

Csernovits-utcai házában egy nagy három szobás

lakás egészben vagy részben azonnal kiadandó.

Dr. Dimitrievits Izidor,
háztulajdonos.

68-82

Hirdetés.

A Mária Terézia utcában fekvő 3 számú házban egy 6 szoba és megfelelő mellék-helyiségekből álló

utcai lakás

azonnal bérbe adandó.

Bővebb értesítés alólirottánál nyerhető.

Dr. Dellimanics,
alispán

33414/III. 1901. szám.

Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Debrecen.

Pályázati hirdetés.

A magyar kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán 1902. év július hó 1-én a vasuti vendéglő bérléte lejár; ugyanazon időponttól számítandó három évi időtartamra ezen vendéglő bérléte ezennel zárt ajánlati tárgyalás hirdetik.

Az 1 koronás bélyeggel és ajánlat a m. kir. államvasutak Nyiregyháza állomásán levő vendéglő üzlet bérléte felirattal ellátott, nem különben a kellő okmányokkal felszerelt bori tégba zárt és lepecsételt ajánlatok 1902. évi február 1-én déli 12 óráig a magyar kir. államvasutak debreceni üzletvezetősége titkári hivatalához posta utján, tértil revénynyel nyujtandók be, ugyanazon időpontig bánatpénz fejében pedig hatszáz korona készpénzben küldendő be, függetlenül az ajánlattól, a debreceni üzletvezető

ség gyűjtőpénztárába posta utján jelen pályázati hirdetés számára való hivatkozással.

A vendéglő bérléte vonatkozó feltételek nevezett üzletvezetőség III. (forg. és keresk.) osztályában (Tisza-palota, II. em. 25. ajtó) a hivatalos órák tartama alatt (d. e. 8-12 és d. u. 2-4 óráig) megtekinthetők, miert is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

A m. kir. államvasutak fenntartják maguknak azon jogot, hogy a pályázók közül, tekintet nélkül a felajánlott bérléteösszeg nagyságára, szabadon választhassanak.

A vendéglő helyiségek közül az I/II. osztályu étterem fűtése és világításáról a vendéglős saját költségén tartozik gondoskodni, míg a III. oszt. váró és étterem világítási és fűtési költségeit fele részben a vasutintézet, fele részben pedig a vendéglős viseli.

Kelt Debreczenben, 1901. évi december havában.

Az üzletvezetőség.

(Utánnyomás nem díjazatik.)

NYOMDÁSZ-TANULÓNAK

je házból való nio felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

(42-x.6)

Elsőrendű tűzifa.
Valódi porosz SZALON-KÖSZÉN
a Wildensteinsegen-Richterhof-féle bányákból.
Legjobb LÉGSZESZ-KOAKS.
Legjobb faszén.
Kaphatók:
KURLÄNDER IMRE
fakereskedőnél
a Kurländer-udvarban, Gizella-part 2766. sz. — Telefon 89. sz.
Továbbá a fatelepen, Korona-utca 585/11. — Telefon 85. sz.

A katalinfalvai községi takarékpénztár mint egyéni cég 1901. évi zárszámadása.

Vagyon.		Zármérleg-számla.				Teher.			
		kor.	fill.	kor.	fill.			kor.	fill.
27	Készpénz	705	34	32	Alapítóké			80000	
28	Váltó-tárca	173397		33	Tartalékalap			6860	16
29	Ingatlanok	12529	48	31	Betétek			62292	76
41	Adóok	5201	97	30	Visszleszámítás			34850	
42	Kétes	616	56	34	Nyeresség			8447	43
		192450	35					192450	35
Veszteség.		Nyeresség- és veszteség-számla.				Nyeresség.			
		kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
28	Költség-számla:					37	Váltó kamat		
	Adók és illetékek	726	57			40	Különléle bevételek:		
	Takarékbetéti adó	259	05				Benyújtási díj	594	50
	Váltás	571	96				Ingatlanok után	1268	80
	Posta és egyéb	113	07				Vegyesek	445	26
	Könyvelő	800		2470	65			2308	50
38	Takarékbetéti kamatok			2589	64				
39	Visszleszámítási kamat			1871	75				
34	Tiszta nyereség			8447	43				
				15379	47			15379	47

Katalinfalván, 1901. évi december hó 31. én.

Az igazgatóság:

A könyvelésért: Schleich Miklós, Adler József igazgató. Kollinger János pénztárnok. Schütz János. Kindl János.
Schütz Mátyás. Ehrenreich Miklós. Stumpf Mihály. Schütz Péter. Till János. Rasimus Péter. Schiró György.

Ezen zármérleg-, nyereség- és veszteség-számlák az üzleti könyvekkel összehasonlítottván, mindenben egyezőnek és helyesnek találtak.

A felügyelő-bizottság:

Winter Fülöp. Weisz Sebestyén. Kindl Ferencz. Pessina Ede.

68-1.1

Nyomatott Pleits Fer. Pál kiadónál, Nagybecskerekon.